

Příklady z práva životního prostředí II, podzim 2006
Semináře JUDr. Jany Dudové

I. Ochrana vodních zdrojů a půdy

- 1) Na dálnici havaroval kamion převážející toxické chemické látky. Tyto kapaliny se vsakují do země a existuje riziko, že budou kontaminovat zdroje pitné vody a prosáknou i do nedalekého drobného vodního toku a případně i do rybochovného zařízení.
  - a) Navrhněte odpovídající právní postup.
  - b) Uvažujte de lege lata nad garancí ochrany kvality vod, jakož i zařízení nacházejících se na toku.
  - c) Zabývejte se ochranou vodního zdroje, vodního prostředí a vodních organismů.
  - d) Zabývejte se krizovou situací v rámci případného nouzového zásobování pitnou vodou.

- 2) Ve vodní nádrži označené jako volně přístupné koupaliště se nachází voda kontaminovaná sinicemi.
  - a) Kdo nese odpovědnost za případnou zdravotní újmu v případě koupání v takto znečištěné vodě?
  - b) Věnujte se odpovědnostním vztahům.

- 3) V důsledku povodni došlo m.j. k poškození čističky odpadních vod a kontaminaci vodního toku zdraví závadnými látkami. Existuje podezření, že ryby žijící v toku obsahují zdraví nebezpečné množství těžkých kovů či jiných zdravotně nebezpečných látek.
  - a) Proveďte právní rozbor.
  - b) Zabývejte se situací, že kontaminované ryby jsou
    - využity ke konzumaci v rámci výkonu rybářského práva
    - distribuovány na trh.
  - c) Jsou uživatelé pozemků zaplavených při povodni oprávněni lovit ryby na svých pozemcích? Zdůvodněte.Věnujte se příslušným odpovědnostním vztahům.

- 4) Z objektu určeném k provozování průmyslové výroby unikají odpadní látky a obtěžují zejména svým zápachem vlastníky přilehlých nemovitostí.
  - a) Proveďte právní rozbor a zabývejte se přitom všemi soukromoprávními i veřejnoprávními prostředky.
  - b) Zabývejte se kompetencemi příslušných orgánů veřejné moci v případě podezření z kontaminace zemědělských pozemků zdraví nebezpečnými látkami.

- 5) Pan Y. podniká v zemědělství. Na svůj zemědělský pozemek vyvezl statková hnojiva, která navršil na jedno místo, kde v krajině vytváří nepřehlédnutelné návrší. Vlastník přilehlých zemědělských nemovitostí má obavu z průsaku těchto hnojiv do spodních vod a požaduje po panu Y. předložení evidence o takto ukládaných hnojivech, případně i agrochemický rozbor půdy.
  - a) Zabývejte se právy i povinnostmi
    - pana Y,

- vlastníka přilehlých zemědělských usedlostí.
- b) Navrhněte, jak by měl postupovat vlastník přilehlých nemovitostí v případě podezření z výskytu škodlivých organismů v návaznosti na podnikání pana Y?

II. Ochrana přírody a krajiny, ochrana zvířat proti týrání, výkon práva myslivosti

- 1) Paní B. chová v zajetí
  - a) kočku divokou
  - b) lišku obecnou pro účely výcviku psů loveckých plemen.Jsou takové chovy právně relevantní? Pokud ano, jaké právní předpoklady musí tyto chovy splňovat?
- 2) Zahraniční turisté u nás ulovili cca 500 zpěvných ptáků (mezi nimi se nacházeli slavíci, skřivani a jiní ohrožení živočichové). Dle odborného posudku se v dané lokalitě již pravděpodobně nebudou kolonie zpěvného ptactva v původní podobě vyskytovat, přičemž takto způsobená škoda byla vyčíslena na cca 500 tis. Kč.
  - a) Proveďte právní rozbor
  - b) Zabývejte se všemi aspekty odpovědnostních vztahů.
  - c) Pokuste se vymezit rozdíl mezi institutem „ekologická újma“ a náhrada škody.
- 3) Společnost K., s r.o., chová slepice v nevhodných podmínkách. Zvířata se tísní na malém prostoru, nedostávají krmení ani vodu k napájení. Některá zvířata v důsledku takového zacházení uhynula, a zůstávají ponechána na místě mezi dosud živými slepicemi. Tomuto „chovu“ slepic musí přihlížet veřejnost - nachází se totiž za drátěným plotem v bezprostřední blízkosti místní komunikace.
  - a) Které právní předpisy takovým jednáním byly porušeny?
  - b) Věnujte se všem odpovědnostním vztahům.
- 4) Slečna D. nachází ve volné přírodě psa – boxera s kupírovanýma ušima. Věnujte se následným možným situacím:
  - pes je uvázan u stromu, je vyhladovělý a celkově se nachází v zuboženém stavu.
  - pes volně pobíhá a zjevně je mimo dosah svého majitele.
  - a) Proveďte právní rozbor.
  - b) Věnujte se zejména problematice věci opuštěné a ztracené.
  - c) Zabývejte se de lege lata okolností, že pes má kupírované uši.
  - d) Odhlédneme-li od daného příkladu, zvažte, zda by v obecné rovině bylo možné psa s kupírovanýma ušima veřejně vystavovat (bez možných právních následků).
- 5) Pan U. si chce dovézt na území naší republiky
  - vycpaný exemplář papouška Ara
  - psíka mývalovitého.Proveďte právní rozbor.

III. Odpadové hospodářství, obaly

- 1) Obec V. má v úmyslu si samostatně upravit nakládání s odpady na svém území. Má zájem
  - a) Konkretizovat práva a povinnosti občanů i původců odpadů.
  - b) Stanovit pravidla užívání kontejnerů pro nadměrný odpad a zahradní odpad a rovněž za odvoz kontejnerů vybírat od občanů paušální poplatky.
  - c) Současně chce vyřešit problematiku tzv. starých zátěží v okolí obce a stanovit, že za takový odpad odpovídá vlastník pozemku, pokud tento neprokáže opak.Proveďte právní rozbor.

- 2) Pan G. provozuje lakovnu bez živnostenského oprávnění. Při činnosti pana G. prokazatelně vzniká následující odpad: staré nátěrové hmoty, kal z nátěrových hmot a jiné odpadní nátěrové hmoty. Česká inspekce životního prostředí (dále jen ČIŽP) zjišťuje tento nežádoucí stav.
  - a) Je ČIŽP oprávněna uložit sankční, resp. nápravné opatření panu G?
  - b) Proveďte právní rozbor.

- 3) Firma A., s.r.o. dováží do ČR použité zboží – např. vyřazené pračky, ledničky, akumulační kamna a elektrická topná tělesa za účelem jejich prodeje.
  - a) Zabývejte se relevantním postupem celních orgánů.
  - b) Pokud byla orgány ochrany veřejného zdraví (v případě akumulačních kamen) zjištěna nepřipustná přítomnost látek obsahujících azbest, a toto zboží již bylo procleno a propuštěno do volného oběhu, jaký postup navrhuje?
  - c) Proveďte právní rozbor z hlediska ochrany spotřebitele před takovými výrobky.

- 4) Hypermarket H., k.s. prodává mimo jiné výbojky, zářivky a chladničky používané v domácnostech.
  - a) Je povinná tato firma zajistit zpětný odběr uvedených výrobků? Pokud ano, má nárok na úplatu za takový odběr?
  - b) Je povinná tato firma převzít bezúplatně obaly těchto výrobků?
  - c) Pokud hypermarket prodává výrobky (nápoje) ve vratných obalech, je povinen tyto obaly od spotřebitele zpětně odebrat? Zdůvodněte.

- 5) Pan Z. se pravidelně zbavuje starých a nepotřebných léků jejich uložením do popelnice.
  - a) Je takový postup v souladu s platnou právní úpravou?
  - b) Uveďte relevantní formy nápravy tohoto nežádoucího jevu.
  - c) Zabývejte se povinností výrobce informovat spotřebitele o režimu
    - nespotřebovaných léků,
    - obalů léčiv.

IV. Kulturní památky, nerostné bohatství

- 1) Manželé N. mají ve svém SJM rodinný dům prohlášený za kulturní památku. Tento dům převádějí na pana P.
    - a) Jaké právní kroky musí učinit?
    - b) Pokud pan P. chce dům rekonstruovat, jak by měl postupovat?
    - c) Jak postupovat v případě náhodného nálezu kulturně historického předmětu při provádění stavebních úprav?
    - d) Jaké sankce a dle kterých právních předpisů lze v případě nesplnění právních povinností uložit?

  - 2) Na náměstí v Českém Krumlově má dojít k rekonstrukci obytného domu. Vlastník nemovitosti chce vědět, jaké zákonem stanovené povinnosti musí být respektovány a v jaké posloupnosti?
    - a) Proved'te právní rozbor.
    - b) Zabývejte se de lege lata specifickými aspekty provádění stavebních prací u takového objektu.
    - c) Jaké zákonné podmínky se vztahují k ochraně světového kulturního dědictví v rámci UNESCO?

  - 3) Firma Z. má v úmyslu urychleně postavit nákupní centrum. Na základě územního rozhodnutí a stavebního povolení začíná provádět zemní a výkopové práce v souvislosti s realizací stavby. Při těchto pracích dochází k nálezům zbytků starého opevnění majícího charakter středověké tvrze.
    - a) Jaké povinnosti má ze zákona firma Z?
    - b) Za jakých zákonných podmínek probíhá záchranný archeologický průzkum a jaká oprávnění a povinnosti z něj vyplývají? Pro které subjekty?
    - c) Zabývejte se možnými sankcemi pro případ, že by firma Z. bez dalšího pokračovala ve stavbě, tj. nález neohlásila, popř. by jej poškodila či úplně zničila.

  - 4) Na výstavu do zahraničí byla z naší republiky zapůjčena ze strany muzea 150 let stará sbírka knih ve státním vlastnictví zapsaná v centrální evidenci sbírek. Zabývejte se následnými situacemi:
    - a) Uvedená sbírka nebyla po skončení výstavy ve stanovené lhůtě pořadatelem výstavy i přes několikeré výzvy vrácena.
    - b) Sbírkou byla vrácena poškozená.
    - c) Sbírkou na výstavě byla zcela zničena požárem.
- Proved'te právní rozbor.
- 5) Majitel památkově chráněného zámeckého parku má zájem v tomto parku kácet poškozené a náletové dřeviny. Jak musí postupovat?

V. Ochrana zdraví před nebezpečnými výrobky a látkami

- 1) Pracovníci firmy O. pracují v hlučném a prašném prostředí, jež vyplývá z charakteru výroby. Někteří pracovníci trpí chronickým onemocněním dýchacích cest, někteří mají problémy se sluchovým ústrojím.
  - a) Poradte takto postiženým pracovníkům, jaké právní prostředky mohou uplatňovat a jakou formou.
  - b) Jaké nároky vyplývají ve smyslu platné právní úpravy dosud zdravým zaměstnancům?
  - c) Za jakých podmínek je povinna firma O. hradit svým zaměstnancům náklady související s jejich léčením?

- 2) Družstvo D. natřelo silážní jámu starými nátěrovými hmotami obsahujícími polychlorované bifenyly (PCB). PCB se dostaly do krmiva a následně pak i do masa a mléka dobytka.
  - a) Zabývejte se oprávněností aplikace této nebezpečné látky.
  - b) Jakou formou lze zabránit distribuci potravin obsahujících PCB?
  - c) Zabývejte se všemi odpovědnostními vztahy.

- 3) Firma F., oprávněná k podnikání, distribuuje na trh nebezpečné látky a přípravky. Na obalu těchto výrobků jsou přesto uvedeny následující údaje: „netoxický“, „neškodný“, „neznečišťující“, „ekologický“, „eko“.

Podle jaké právní úpravy lze sjednat nápravu? Je možno za takové označování výrobků firmu F. sankcionovat?

- 4) Paní E. prodává na základě živnostenského oprávnění domácí pečivo, které balí do obalů použitých z jiného zboží.
  - a) Je takový postup právně konformní? Pokud ne, zdůvodněte.
  - b) Které kontrolní orgány dohlížejí na hygienické aspekty prodeje?

- 5) Pan A., ekologicky hospodařící zemědělec, má zájem chránit své produkty před případným nežádoucím vlivem geneticky modifikovaných organismů (dále jen GMO). Dozvídá se, že v nedaleké lokalitě má být pěstována kukuřice na úrovni GMO.
  - a) Má možnost sám, popř. jako „zainteresovaná veřejnost“ danou situaci nějak ovlivnit? Pokud ano, jakým způsobem?
  - b) V případě, že by došlo k realizaci pěstování GMO kukuřice v dané lokalitě a prokázal by se vliv této plodiny na produktech pana A., jaké právní nástroje může pan A. uplatnit?